

Antoni Nomen: «La poesia és un exercici formal, un joc de paraules, per tant, aquesta crítica és més aviat un presa de consciència»

L'autor reusenc ha guanyat el Premi Decàlia de les Festes Decennals de la Candela 2021+1

Detall de la portada del poemari de Nomen | Cossetània

Antoni Nomen (Reus, 1953) és llicenciat en física. Interessat en la didàctica de les ciències, ha exercit com a professor de secundària. A més, ha estudiat l'obra dels escriptors Miquel Escudero i Xavier Amorós, al qual ha dedicat el llibre *Xavier Amorós o el temps recuperat* (2017). Des de 2014 manté el bloc literari *La pólvora del temps*. Com a poeta va publicar *On gosi aturar-me* (2004), i amb el recull ***Si això ha de durar*** ha guanyat el **premi decennal Decàlia** en l'edició de 2021+1.

-Fins quin punt podem dir que els poemes de "Si això ha de durar" són fruit d'aquest moment de pandèmia?

- El títol, en efecte, al·ludeix al que ha posat de relleu la Covid. La frase Si això ha de durar es pot

entendre en el sentit d'una probabilitat hipotètica (la consciència d'una llarga cohabitació si s'allarguen els efectes catastròfics de la pandèmia) i també en el sentit d'una relació causa-efecte (què fer si ha de durar la fràgil sostenibilitat del món i no volem que la humanitat quedi anorreada a la societat postpandèmica). En aquest sentit, podríem dir que sí, que aquests poemes són fruit del present moment de pandèmia. Tot i que alguns estan escrits abans, d'altres són fruit de l'impacte directe del confinament o de reflexions després d'haver vist reportatges i documentals durant la primera del confinament.

-Sembla que l'interès per la poesia ve de lluny i porta a terme un important activisme cultural a la teva ciutat i voltant, i tens formació de físic. Poesia i física són complementàries? Estableix un vincle entre elles?

- D'activisme cultural, res de res, sóc al·lèrgic al messianisme. Ara, l'interès per la poesia sí que em ve de jove; no de petit, no he estat un poeta precoç, ans al contrari. Sóc una mica lent de maduració, com aquell anunci de les pizzes Tarradellas amb massa de fermentació lenta. De fet, vaig tenir la sort que el meu primer llibre de versos fos retirat de la impremta per l'editor, aviat farà d'això 40 anys. I que el segon no s'imprimís tampoc, en aquest cas a petició meua. Eren un llibre detestable, i així vaig tenir la sort de no passar per la vergonya d'haver publicat aquelles coses infames. Després vaig estar un temps al ralenti poètic. Finalment, m'he hagut de decidir. Ja vell, era l'ara o mai, i he tornat als versos amb més ganes. Com diu, vaig estudiar la carrera de física. No he estat físic, però m'agrada l'ensenyament i m'he guanyat la vida ensenyant física i matemàtiques. Poesia i física per mi són complementàries, però segurament per poca gent més, potser a part del meu professor David Jou, bon físic i bon poeta, només que massa missaire. A mi, m'agraden les propostes d'Stephen Hawking, l'autor de la *Breu història del temps* i d'*El gran disseny*, descregut, que pretén demostrar l'origen del món sense la intervenció de cap déu, només per la simple actuació de la matèria. A part de sobre Déu, la física també té molt a dir en relació al temps i a la naturalesa de la matèria. Un físic primitiu, Lucreci, va ser un gran poeta, volia alliberar la societat de l'opressió religiosa amb la raó i la ciència. Definitivament, hi ha una gran relació epistemològica entre poesia i física.

-Des del primer poema de "Si això ha de durar", ja veiem una crítica a la gestió mediambiental, fins al punt de posar-te a la pell d'un pingüí. La poesia és la seva manera de fer-hi alguna cosa, una manera de deixar anar la impotència...?

- La poesia és un exercici formal, un joc de paraules, per tant aquesta crítica és més aviat una presa de consciència i un exercici d'autoinculpació, perquè tothom des del seu racó és una mica còmplice d'aquesta mala gestió, no és que vulgui escriure una cosa pamfletària, però sí participar a donar la necessària veu d'alerta. Al primer poema del llibre, que es diu *Illa de plàstic*, parlo de l'abocador marítim gegant aquell que hi ha a les Maldives, que s'ha acabat convertint en una illa de deixalles, la major part plàstica, i també d'aquells continents flotants de brossa a la deriva que hi ha enmig dels oceans, i que han esdevingut un gravíssim problema mediambiental. La idea del pingüí me la va suggerir un vídeo manipulat que l'organització ecologista WWF (World Wild Fund for Nature; en català Fons Mundial per la Natura) va divulgar el 2018, on es veien uns pingüïns trontollant en una mena d'illa de plàstic, fet amb la finalitat d'alertar sobre la gravetat del problema.

-I després d'aquesta presa de consciència, és escèptic a l'hora de valorar si sabem reconduir la situació de crisi mundial? Sembla que és el que es desprèn de molts poemes d'una obra en la qual també hi apareixen altres temes més recurrents, com l'amor, el sexe, el pas del temps...

- Vistos els antecedents no podem ser altra cosa que escèptics perquè l'optimisme és una mica ingenu i el pessimisme massa derrotista. Trobo encertada la proposta d'Arcadi Oliveres que ?construir un altre món és possible i necessari?, però dir com escapa als límits de la pobra poesia. No sé si ho he contestat, penso que la poesia no és l'eina per arreglar el món.